

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

WRONÓW

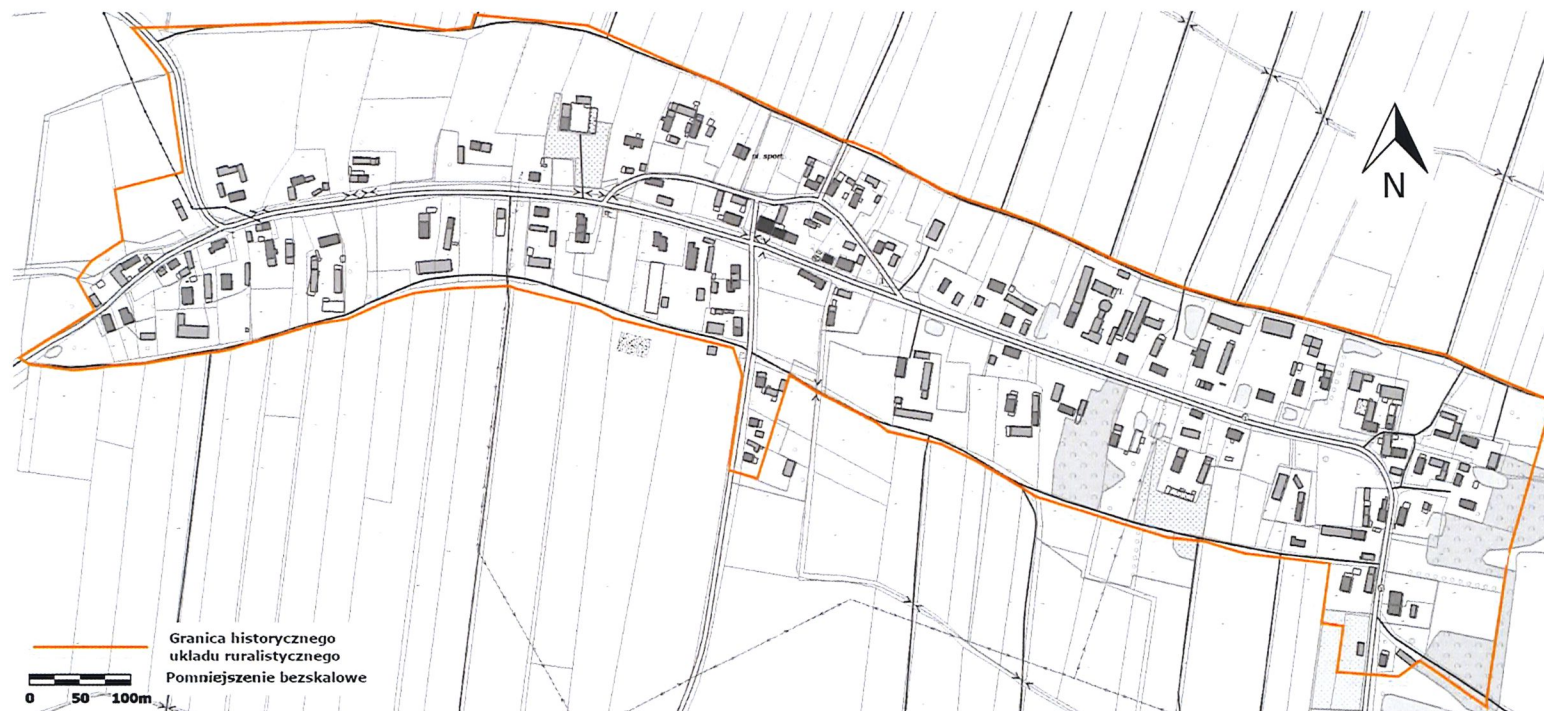
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

1310r.; XIX w.; pocz. XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Niechlów

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°45'06", E: 16°26'49"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

Mapa w skali 1:5000 w zał. nr 1.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Wranów (1310/1311), Bronów (1326), Branów (1375), Braunau (1791, 1830, 1845-1945)

Historia: Wieś o metryce średniowiecznej (pierwsze wzmianki – 1310 r.). Od XIV do 1810 r. wieś stanowiła własność klasztoru cysterskiego w Lubiążu i wchodziła w skład prepozytury cysterskiej w Sicinach. W l. 60- tych XVIII w. wśród mieszkańców wsi wymieniano 24 kmieci, 19 wolnych zagrodników, 19 chałupników. W 1791 r. wieś była zamieszkiwana przez 23 służebnych kmieci, 28 wolnych chałupników. Wówczas na terenie miejscowości odnotowano wolne dobra. Po sekularyzacji dóbr klasztornych Wronów został zakupiony przez księżniczkę niderlandzką z pruskiej rodziny królewskiej. W I poł XIX w. na terenie miejscowości odnotowano folwark pański, dziedziczne sołectwo. Od 1802 roku we wsi działała szkoła katolicka.

Wronów jest wsią w typie ulicówki z nawsiem w części centralnej. Historyczną zabudowę wiejską tworzą, luźno sytuowane zagrody ulokowane przy drodze wiejskiej i nawsiu, z obiektami pochodzącymi z k. XIX, pocz. XX w. Są to budynki murowane o prostych, zwartych bryłach, oparte na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi o pokryciu z dachówki karpiówki w kolorze ceglonym lub dachówki zakładkowej. Elewacje budynków wykończone są tynkiem lub ceglane. W centralnej części miejscowości, po płd. stronie drogi przez wieś na wsch. od posesji nr 65 posadowiona jest, pochodząca z pocz. XX w. kubaturowa kapliczka z wejściem flankowanym drzewami. W obrębie wsi, przy drodze, zlokalizowanych jest kilka innych kapliczek słupowych z k. XIX i pocz. XX w. We wsch. części nawsia usytuowany jest pomnik poległych w czasie I wojny światowej. Wśród zabudowy wsi wyróżnia się budynek szkoły (nr 3), obecnie dom mieszkalny.

Przy drodze Wronów – Siciny znajduje się kilka kolejnych kapliczek.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowanie nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, wprowadzanie zabudowy w obszary historycznie niezabudowane, w szczególności na zatyla działek, dogłaszczanie zabudowy, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formule, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie: zachowanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji i układu przestrzennego wsi, rozplanowania dróg, placów, przebiegu linii zabudowy, historycznych podziałów funkcjonalnych, prowadzenie działań i robót budowlanych w obiektach historycznych zgodnie z zasadami ochrony zabytków, w nowych obiektach kontynuacja lokalnej tradycji budowlanej w zakresie kompozycji przestrzennej lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, formy architektonicznej, zastosowanych materiałów wykończeniowych, zachowanie i utrzymanie historycznych wyróżników przestrzennych, w tym: nawsia, budynku nr 3, kapliczek, zieleni wysokiej flankującej wejście do jednej z nich.

Bibliografia, źródła: Studium środowiska kulturowego Gminy Niechlów, M. B. Czyszczoń, D. Wiśniewska, E. Dymarska, Wrocław 2004,
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Niechlów, Uchwała nr XXXVI/285/2017 Rady Gminy Niechlów z dn. 27.VII.2017,
archiwum zakładowe DWKZ

Materiał kartograficzne

Messtischblatt – nr 4264 arkusz Seitsch 1938 r.

Messtischblatt – nr 4264 arkusz Seitsch 1944 r.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.

